

VERVEN...? NEE, ERVEN!

Een avond in 1963...

Het jaar dat Pintenaar Benoni Beheydt wereldkampioen werd in Ronse.

Het jaar dat president Kennedy in Dallas in het hoofd werd geschoten en mijn tante Marie in haar buik.

Het jaar dat café 'De Welkom' in Zandhoven voortaan 'De 14 billekes' werd genoemd.

Mijn pa zit aan de tafel met zijn figuurzaag en maakt stof voor de hele buurt. Ma stopt kousen en ik zit straf te schrijven; honderd maal 'Ik zal geen opstellen meer schrijven met een hoek af'.

Tussen het gezaag en gepiep hoor ik hem tegen mijn ma zeggen: *"Onze Dolf gaat volgende week zijn huis... erven."* Dat laatste heb ik niet volledig verstaan want plots breekt zijn zaagske. De vloek was wel duidelijk! Ik meen dat dat laatste 'verven' was. Iets wat ik nonkel Dolf nooit zie doen want het enige wat hij in zijn leven al heeft gedaan, is bierfleskes openen.

De dagen daaropvolgend rij ik geregeld voorbij zijn huis en zie daar niets aanvangen wat met verven te maken heeft.

Twee weken later zeg ik tegen mijn pa dat zijn broer nog geen lek geverfd heeft aan zijn huis. Mijn pa kijkt mij gelijk een koe naar de eerste trein en zegt: *"Dolf verven? Hij krijgt nog geen verfpot open. Maar ik heb gezegd ERVEN, dat huis van zijn schoonmoeder, dat is 't."*

Hij gaf mij een snelcursus 'erven' en eindigde met het spreekwoord: *"Wie niet steelt of erft, zal werken tot hij sterft."*

Allee, 'k wist al dat het dat derde zou zijn!

In de loop der jaren daarna werd ik meer en meer geconfronteerd met het woord 'erven'. Niet dat het mij te beurt viel maar ik merkte wel de resultaten bij mensen en families die er mee te maken hadden. Tot mijn grote verwondering moest ik vaststellen dat dit niet altijd zonneschijn was maar ook dikwijls een zwaar bewolkte hemel. Eén met vele tinten grijs!

Velen onder u zullen zich nog het liedje herinneren van Gerard De Vries over een soldaat die op het slagveld zijn kerkboek verliest en in kerk betrappt wordt met een spel speelkaarten in de hand en uitlegt waarom... Ik kan niet kaarten maar wel teerlingen, dus bij deze...

Bij de **zes** denk ik aan een enig kind dat bij de notaris ontboden wordt voor de erfenis van zijn ouders, in de rechte lijn dus. In wezen is hij niet alleen want '*vadertje staat*' erft altijd mee. Eén zaak is zeker: bijna alles is voor hem, dank u ma en pa.

Bij de **vijf** zitten meerdere kinderen in het bureel en leest de notaris de

nalatenschap af. Geld geen probleem maar huis en grond kan het begin zijn van een geschil. Ik schrijf wel 'kan'. Gevolgen daarvan heb ik meerdere malen gezien; een huis en grond dat twintig jaar en meer onaangeroerd bleef wegens niet overeenkomen van de erfgenamen! Ja man, dan bloedt mijn hart!

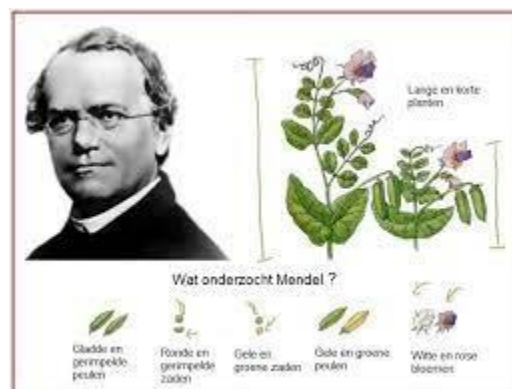
Bij de **vier** zit vadertje staat daar met erfgenamen die niet van de rechte lijn zijn. Soms een kleine kronkel, maar ook een kronkel van 60 % of meer. Grote winst voor de staat, minder voor de ervende en hopelijk geen miserie.

Bij de **drie** zit de notaris alleen met vadertje staat. Er zijn geen directe erfgenamen gekend, niemand heeft zich spontaan aangeboden na een vermelding in 'Het Staatsblad'. Dus alles wordt ter bewaring gegeven aan de staat tot de verjaring: kassa, kassa! Of tot een tv-programma roet in het eten komt strooien!

De **twee** staat voor het donkerste grijs: de erfenis bestaat uit schulden en gelukkig zegt de wet dat de erfgenaam op de hoogte moet worden gesteld en hij kan weigeren. Voor éénmaal schiet V. ST. zichzelf in de voet.

En dan de **één**: het heeft niets met geld of wat dan ook te maken maar met iets veel kostbaarder: de gezondheid!

Vroeger hoorde ik soms wel eens zeggen: *“Dienen kleinen heeft het verstand van zijn vader geërfd.”* Toen dacht ik: *“Zijn pa is toch niet dood?”* Maar vele jaren studies in de geneeskunde hebben dit gezegde een ander gezicht gegeven en bewijzen dat *‘erfelijkheid’* een vaststaand feit is met twee kanten.

Enerzijds de goede genen op gebied van verstand, lichaam en gedragingen en spijtig genoeg ook de minder goede. Anderzijds ook de kwalen en ernstige ziektes die onschuldige mensen te verwerken krijgen.

De eerste vraag van de dokter bij de diagnose is veelal: *“Zijn er nog gevallen geweest in de familie?”* En meestal is het antwoord: *“JA”*. Een giftige erfenis van de natuur. Maar tijdige ontdekking en voorkennis kunnen ook veel miserie besparen.

Ik zeg altijd: “Laat de dokter veel geld verdienen want meestal kan alleen hij u helpen.” U ziet het ‘ERVEN’ is een kort woord met vele betekenissen en uitkomsten maar één zaak is spijtig: veelal staat het woord sterven er juist voor. Mijn monitor Peet Oscar zei onder het vogels vangen ooit: *“Kleinen, zorg dat alles op is voor ge sterft; ge kunt het niet meenemen en geen ruzie in de familie. Ge zult wel geen bloem krijgen op 1 november... maar al mijn vanggerief is voor u. Ge zult wel nog een beetje geduld moeten hebben want Peet moet nog veel opdoen.”* ‘k Ga nog een beetje werken want er lag geen brief van een notaris in de bus, wel één van vadertje staat, hoho .

Frans Blomme - ‘de stillen’ - woonde in een klein oud doeningske aan de rand van het dorp. Hij was 64 jaar en had nog een jongere broer en zuster die hij nog amper zag.

Frans, ooit de meest begeerde vrijgezel van het dorp, was jonkman gebleven want hij had tot voor een paar jaar voor zijn oude zieke moeder gezorgd. Zijn vader was al twintig jaar geleden verongelukt. Hij trok zijn plan en kwam nog alleen buiten voor de mis, om te gaan werken en met de vinken te spelen samen met zijn maat ‘manke Mon’ die in zijn kleinte kinderverlamming had gehad. Van de stal waar vroeger ieder jaar een varken werd vetgemest hadden ze een propere werkstal gemaakt. Zelfs de beerput voor de deur werd geruimd en zelfs gewit van binnen. “Hoe zot kunde zijn”, dacht Mon.

Frans maakte de kooien en zijn maat hanteerde de figuurzaag en maakte de mooiste krullen voor op de zijkanten. MAAR plots ging het niet goed met Frans en de dokter zijn uitslag was zorgwekkend: snelgroeïende tumor, nog een paar maanden.

Het nieuws was vlug rond in het dorp en omliggende want in die tijd kende iedereen iedereen. Kwatongen verkondigden dat de erfgenamen een pak geld zouden erven want Frans had dag en nacht gewerkt en niets opgedaan. En plots stonden de twee erfgenamen aan zijn bed: broer en zus! Ze kwamen zagezegd voor hem zorgen... Niets was minder waar want zijn huisje werd binnenste buiten gekeerd op zoek naar de geldschat.

Frans die aan zijn laatste dagen bezig was, wist goed wat er gaande was en zei tegen Mon: *“Moat, stort ne keer nen kruiwagen grond op het scheel van de witte beerput. Ik zou niet willen dat er iemand door het scheel in de put valt. Merci.”*

Drie dagen later kwam de pastoor met een misdienaar berechten en een week later was het huisje leeg en lag Frans bij zijn pa en ma.

Manke Mon bleef alleen achter. Een paar weken later zaten de broer, zuster en Mon bij de notaris want er was een testament waar niemand van wist. Mon werd vies bekeken door de erfgenamen want wat kwam hij hier doen?

De notaris opende de envelop en begon de brief van Frans zaliger voor te lezen. Broer en zus openden al hun kabas die ze meehadden want voor hem lagen twee grote pakken en één lange smalle...

“Ik, Frans Blomme, nu in de hemel bij pa en ma, schenk aan mijn beste maat Mon Versluys al mijn vinken en muiten, de witte beerput met inhoud alsook een ingepakte koterhaak van de Leuvense stoof, hoho.”

De notaris zijn bril zakte af, Manke Mon kreeg een scheut in zijn mank been en de broer en zus begonnen te schaterlachen. Zij zei tegen Mon: *“Ziedet neu, manken, wat dat ge krijgt van euwen besten maat, stank veur dank.”*

Nadat iedereen terug op zijn positieven was, leest hij verder: *“Het grote bruine pak is voor mijn broer en het witte voor mijn zuster omdat ze zo goed voor mij en ons ma gezorgd hebben. Ze zullen er warm in zitten, hoho! De inboedel gaat naar de ‘onderstand’ want het mooiste is toch al gepikt.”*

De twee lachen hun tanden bloot en de notaris hoopt dat ze nu eindelijk een tandenborstel zullen kunnen kopen!

De drie erfgenamen vertrekken met hun buit huiswaarts: twee om hun geld te tellen, één met veel vragen en een koterhaak. Maar van geld was er geen sprake want toen ze elk hun grote pakken openden, zag zij alleen maar flanellen hemdjes en onderbroeken van ma waar ze nooit naar omkeek.

Hij hetzelfde maar van Frans zaliger. De godver... vlogen door de kamer en de broeken ook. Waar was dat geld?

Mon zat thuis met zijn haak en kon het maar niet geloven dat Frans hem dit affront zou aandoen. Zo was hij toch niet? Maar het was gebeurd. Die nacht kon hij de slaap niet vinden en de film van hun jaren samen draaide door zijn hoofd. Hij moest iets over het hoofd zien! En ja, tegen de ochtend viel zijn frank: de witte, lege beerput, de kruiwagen aarde op het deksel, de stoofhaak waarmee hij het deksel opende, de inhoud...

't Zal toch nie waar zijn zeker?

Hij sprong op zijn vélo en reed naar het doeningske, schepte de aarde weg en trok met de haak het deksel van de put weg. Aan dat deksel hing een dik touw met daaraan een vinkenkooi die vol zat met geld, heel veel geld: het spaargeld van Frans.

Op een brief stond: *“Beste maat, excuus voor het schrikken maar de twee aasgieren mochten het niet vinden en ik was zeker gij dat wel zou doen want ge zijt nen slimmen. Graag zou ik hebben dat ge het huisje koopt en met de rest een goed leven leidt. Er is genoeg. Wel niet vergeten van ieder jaar een zetting te geven op onze naam: ‘de stillen en de manke’.”*

En zo geschiedde, niemand is het ooit te weten gekomen van het geld. Ook niet van het ondergoed. Wel heeft Frans nooit een chrysant van zijn broer of zus op zijn graf gekregen. En gelukkig ook, want het stond al vol van Mon.

Wie nog geen testament gemaakt heeft, geef ik de raad:

*“Neem een teerling, als ge een 1,2,3,4 of 5
smijt zet er mij dan ook in voor uw vinken.*

En als ge een 6 smijt?

Wel dan moogt ge nog een keer smijten, hoho!”

Lucien van GENT